

Katarina Šević i Gergely László OPOMENA

Otvaranje: četvrtak, 01. Mart, 2018. u 19h

Galerija S, Muzej savremene umetnosti Vojvodine

Kustoskinje: Sanja Kojić Mladenov, Tijana Filipov

Trajanje izložbe: 01. mart – 1. april 2018.

Katarina Šević i Gergely László (član kolektiva Techica Schweiz) sarađivali su u više navrata. Svoje projekte realizuju u vidu grupa objekata, praćenih performansima u kombinaciji sa tekstom i naracijom. Pokreću ih dihotomije u savremenom društvu, a njihovi umetnički postupci zasnivaju se na složenim procesima u radu i povremenom korišćenju arhivskog materijala. Zanimaju ih alternativni vidovi razumevanja stvari, njihovi radovi sadrže kritički i politički potencijal.

U svom radu istražuju načine na koje koegzistiraju različiti glasovi, koristeći priče o sukobima između društva i pojedinca. U svojim performansima eksperimentišu sa stilizovanim formatima, i tradicijama, počev od *tableaux vivantes*, preko komedije, antičkih horova, sve do amaterskih skečeva, u kojima likovi preuzimaju simbolične uloge.

Uporedo sa istraživanjima i performansima baziranim na tekstu, oni takođe kreiraju objekte od kojih mnogi mogu da se nose ili koriste na druge načine, tako da funkcionišu kao kostimi i rekviziti. Prilikom dizajniranja tih objekata, umetnici koriste formalno kolažiranje, uz kombinovanje citata iz različitih perioda, estetika i funkcija.

Oboje umetnika izlagali su u inostranstvu na solo i grupnim izložbama, uključujući:

OFF-Biennale Budapest; Le 19 CRAC, Monbelliard; acb Gallery, Budapest; Play Time, Rennes Biennale, Rennes; New Museum, New York; Kunsthaus, Dresden; Secession, Vienna; Witte de With, Rotterdam; 21er Haus, Vienna; ISCP, New York; Künstlerhaus Bethanien, Berlin; Apexart, New York.
(www.katarinasevic.com, www.tehnicaschweiz.com)

Stummer Diener (2013-2014) je objekat, ali istovremeno i predmet sa kojim se izvodi kontinualni performativni čin sa sedam učesnika koji čine hor. Hor stoji u krugu oko objekta i ritualno ponavlja odabrane delove iz izloženih knjiga u obliku upozorenja koja se neprestano ponavljaju. Rad se bazira na drami Maksa Friša iz 1958. *Biederman und die Brandstifter* (Gospodin Bidermajer i

piromani). Preuzeti tekstovi predstavljaju citate iz drame: sedam odabranih upozorenja od strane sedmorice vatrogasaca, koji sačinjavaju hor sposoban jedino da upućuje upozorenja, ali ne i da ugasi požar.

Oblik, proporcije, materijal i boja objekta – drugim rečima dizajn – kao i sam naziv objekta, *Stummer Diener* (u prevodu *nemi služitelj*), potiče od vrste nameštaja koji je postao omiljen u domovima srednje klase koja je bila u usponu tokom perioda bidermajer. *Stummer Diener* je podsetnik na stil, oblik života i opšteg raspoloženja, nastalih zahvaljujući bogatstvu buržoazije za vreme perioda Restauracije pod vlašću Meterniha (1) između 1815. godine, koja označava kraj Napoleonskih ratova i revolucije iz 1848. Mada se njegovi ekvivalenti mogu naći u Engleskoj, Francuskoj i Skandinaviji, termin bidermajer se posebno koristi za stil korišćen na teritoriji Srednje Evrope, u to vreme pod nemačkim uticajem. Otuda predstavlja odliku koja čini identiteski osnov koji i danas povezuje zemlje iz ovog regiona.

Rad *Stummer Diener* citira Friša koji je u svojoj drami stvorio vanvremensko građansko okruženje u kojem strah od promene, dvoiličnost i kratkovidost blokiraju glas razuma. Jedina istorijska referenca koja je skrivena u naslovu komada *Gospodin Bidermajer i piromani* (2) upućuje na stanje nesvesnosti i pasivnosti među vladajućim segmentima društva koje se ispoljava tokom bidermajer perioda, stanje koje se neprekidno obnavlja i održava u ciklusu revolucija i restauracija sve do današnjih dana. Otuda se *Stummer Diener* može primeniti u bilo kom građanskom okruženju, u Berlinu baš kao i u Budmpešti, Beču i Novom Sadu, kao svedočanstvo da se era bidermajera nikad nije završila.

„U svojim ranijim radovima Šević i László koristili su različite vrste pozornica i načina za izvođenje svojih ranijih radova, ali nikad do sada (*Opomena (The Curfew / A Csendrendelet)*, 2017) ulicu. U ovom slučaju ulica postaje pozornica na kojoj se ponovo izvodi stari performativni oblik koji vodi poreklo od groteske i grammelot-a, tako da istorijske reference imaju prevagu nad estetskim i umetničkim karakterom projekta.“ (3)

Ulično pozorište – performans organizovana na ulicama Budimpešte (4) – *Opomena* – predstavlja alternativnu formu uličnih demonstracija. Grupa izvođača krstari ulicama Budimpešte. Pred sobom guraju tri metra visok multiplejerski megafon u obliku jajeta. Zaustavljaju se na prometnim javnim trgovima i izvode svoj komad horski izgovarajući tekst o preobražaju jedne grupe čuvara obezbeđenja. U pomoć im pritiče magično jaje u kojem se reči rađaju i pojačavaju. Koristeći se sredstvima iz različitih tradicija i oblika uličnog teatra, kao što su groteska i humor, performans teži da veliča slobodu izražavanja i neustrašivost, dejstvujući protiv opšteg raspoloženja političke i građanske frustracije i pasivnosti.

U komadu, grupa obučena u kožne kostime (koji podsećaju na prsluke čuvara bezbednosti) patroliše gradskim trgovima, tražeći glasne pojedince (koji nose kožne maske) i ućutkava ih grotesknim pokretima koji simbolišu moć. Iznenada zapažaju neobičan predmet višega reda – ogromno Jaje – i postaju svesni da ono transformiše i pojačava njihove misli i glasove. Koristeći Jaje oni pričaju priču o svojoj samospoznaji i transformaciji. “Radi se o onom delu realnosti koja može da se ostvari samo u komadu, u bajci, u komediji.” (5) U formi govornog hora oni recituju tekst (pesmu) koji je specijalno za *The Curfew* napisao savremeni pesnik Krisztián Peer. Tekst je aranžirala u obliku fuge kompozitorka Dóra Halas, tako da se mnogi slojevi teksta izgovaraju paralelnim glasovima.

“*The Curfew* ima čvrstu koreografiju, jasne istorijske reference na tradiciju komedije del arte, prikazujući tragično u formi komičnog i grotesknog, koristeći topose “maske” i “kostima,” krećući se od antičkog teatra, preko renesanse sve do današnjih dana, prikazujući jedan ikonografski sadržajan motiv – Jaje – u novom obliku, novoj formi.”

- (1) *Klemens Menzel von Meternich bio je austrijski diplomata i državnik od 1808 do 1848. Pod njegovim rukovođenjem sproveden je Karlsbadski dekret (1819) kojim je formulisan program za gušenje nacionalnih i slobodarskih pokreta na teritoriji Nemačke konfederacije koja je objedinjavala sve zemlje nemačkog govornog područja, a koja se danas označava kao Centralna Evropa.*
- (2) *Nemačka reč bider (bieder) je pridev koji se uglavnom koristio tokom 19. veka da označi plebejski i dosadni život niže srednje klase.*
- (3) *Kata Krasznohorkai, Marching on the streets is saying it – only louder! Archive Journal, January-February 2018, Archive Kabinett, Berlin.*
- (4) *Projekat je realizovan u Budimpešti u okviru programa OFF-Biennale Budapest, 2017.*
- (5) *Kata Krasznohorkai, op. cit.*

Podrška:

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

Република Србија
Министарство културе
и информисања

СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА КУЛТУРУ, ЈАВНО ИНФОРМИСАЊЕ
I ODRNOSE SA VEŠKOM ZAJEDNICAMA
AP VOJVODINA

Град Нови Сад
City of Novi Sad

